

SELETUSKIRI 2025.a. eelarve 2. lugemiseks

Tõrva Vallavalitsuse poolt tehtud muudatused

Põhitegevuse tulud suurenesid 94 797 euro võrra.

- Maamaksu osa on suurendatud **30 000 euro** võrra võrreldes esialgsega eelarve eelnõuga. Kokku on planeeritud 2025.a. eelarvesse maamaksu laekumist 430 000 eurot.
- Majandustegevusest laekuvaid tulusid suurendati samuti **35 000 euro** võrra, millest 5000 euro võrra on suurendatud teistelt kohalikel omavalitsustelt saadavat lasteaedade kohatasu ja saadav tulu ja 30 000 euro võrra on suurendatud kultuuriürituste korraldamisest saadavat tulu. Esialgses eelarve projektis oli viimast prognoositud vähe, arvestades seda, et Tõrva Tule päevade korraldajaks on vallavalitsus.

Toetuste eelarve suurenes kokku 29 797 euro võrra.

- Tasandusfondi toetus **suurenes 3 269 euro** võrra võrreldes eelarve esialgse projektiga.
- Toetusfondi toetus **vähenes -125 165 eurot** sh vähendati toimetulekutoetust -94 827 eurot võrreldes eelarve esialgse eelnõuga, vähenes teede hoolduseks toetus -14 694 eurot, vähenes huvihariduseks antav toetus -14 747 eurot ning vähenes ka lasteaiaõpetaja palkadeks toetus -897 eurot.
Toetusfondi toetus **suurenes 2 439 euro** võrra, millest, sotsiaalvaldkonna toetus on 2280 eurot ja muu toetus 159 eurot.
Kokku **vähenes toetusfondi toetus -122 726 euro** võrra.
- Eelarvesse lisati Haridus- ja Teadusministeeriumilt saadav toetus **25 256 eurot**, mis on eraldatud loodusainete ja liikumisharrastuste alaste õppevahendite soetamiseks.
- Eelarvesse lisati Siseministeeriumi toetus **9 493 eurot**, mis on eraldatud kriisivõimekuse suurendamiseks.
- Sotsiaalkindlustusametilt saadav toetus (2025.a. sõlmitud leping) ISTE projekti kuludeks **95 324 eurot**.
- Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi 2 toetust kokku **19 181 eurot**, millest 11017 eurot on Tõrva valla arengukava uuendamise protsessi võimestamise projekt ja 8164 eurot on Tõrva valla kultuuri- ja vabaajakeskuse teostatavus- ja finantsanalüüsi koostamiseks.
Kokku suurenesid **muud saadavad muud toetused 149 254 euro** võrra.

		2025 eelarve eelnõu 1.lug	muutus	Eelarve eelnõu 2. lug
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	12 019 664	75 616	12 114 461
30	Maksutulud	6 886 500	30 000	6 916 500
3000	Füüsilise isiku tulumaks	6 485 000		6 485 000
3030	Maamaks	400 000	30 000	430 000
3044	Reklaamimaks	1 500		1 500

32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	411 286	35 000	446 286
	Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 696 378	10 616	4 726 175
35200	Tasandusfond	1 463 000	3 269	1 466 269
35201	Toetusfond	3 026 676	-122 726	2 903 950
3500, 352	Muud saadud toetused tegevuskuludeks	206 702	149 254	355 956
	Muud tegevustulud	25 500	0	25 500
38252, 38254	Laekumine vee erikasutusest	17 000		17 000
3880, 3888	Muud tegevustulud	8 500		8 500

Põhitegevuse kulud suurenesid 73 049 eurot.

- antavad sotsiaaltoetused vähenesid - 40 184 eurot,
- antavad muud toetused vähenesid – 41 137 euro võrra,
- töajõukulud suurenesid 58 464 euro võrra,
- majandamiskulud suurenesid 95 906 euro võrra.

		2025 eelarve eelnõu 1.lug	muutus	Eelarve eelnõu 2. lug
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	11 276 530	53 868	11 349 579
	Antud toetused tegevuskuludeks	1 512 793	-81 321	1 431 472
413	Sotsiaalabitoadetused ja muud toetused füüsilistele isikutele	1 070 896	-40 184	1 030 712
452	Mittesihotstarbelised toetused	441 897	-41 137	400 760
	Muud tegevuskulud	9 763 737	135 189	9 918 107
50	Töajõukulud	6 534 892	58 464	6 593 356
55	Majandamiskulud	3 168 595	95 906	3 264 501
60	Muud kulud	60 250		60 250

Põhitegevuse tulem suurenes 21 748 euro võrra ja tulemi suuruseks kujunes 764 882 eurot.

		2025 eelarve eelnõu 1.lug	muutus	Eelarve eelnõu 2. lug
	PÕHITEGEVUSE TULEM	743 134	21 748	764 882

Investeeringistegevuse muudatused:

Investeeringistegevuse tulud vähenesid -7 275 euro võrra:

- Eelarvesse on lisatud täiendav toetus Kultuuriministeeriumilt **22 725 eurot** raamatukogu kiirendi projekti läbiviimiseks. Eesialgses eelarves oli selleks planeeritud 30 000 eurot. Kokku projekti toetus 52 725 eurot.

- Eesti Muinsuskaitseametilt saadavat toetust on vähendatud **-30 000 eurot**, kuna Helme kiriku müüride konserveerimiseks toetust ei saadud.

Investeeringustegevuse **kuludesse lisati** täiendavalt **92 725** eurot.

	2025 eelarve eelnõu 1.lug	muutus	Eelarve eelnõu 2. lug	sh toetuste arvelt
01 Üldised valitsussektori teenused	205 000		205 000	0
6501 Intressikulud võetud laenudelt	205 000		205 000	
04 Majandus	520 314	40 000	560 314	97 180
1551 Ordulinnuse ja kiriku konserveerimine	75 200	-30 000	45 200	30 000
1551 Riidaja mõisahoonde remont	42 234		42 234	25 380
1551 Kõrtsihoone vabaajakeskuseks rekonstrueerimine	100 000		100 000	
1551 Tõrva kaarsilla lammutus	32 860		32 860	23 000
1551 Helme tööstusala eelprojekt	20 000		20 000	
1551 Vabadussõja mälestusmärgi korrastamine (Alal)	16 020		16 020	12 800
155106 Teede ehitus	110 000		110 000	
1559 Kasutusele võtmata varad ja ettemaksud (muud projektidega seotud investeeringud)	40 000	20 000	60 000	
4502 „Mulkide emapuu“ projekti omaosalus	0	15 000	15 000	
1551 Wakepargi soetus	0	10 000	10 000	
1556 Kaasava eelarve toetus	0	25 000	25 000	
4502 Hajaasustuse projekti toetused (teede ehituseks)	12 000		12 000	6 000
450201 Antav toetus Vanamõisa elamurajooni välisvalgustuse ja sadeveetrassi ehituseks (toetus ehitajale)	72 000		72 000	
05 Keskkonnakaitse	399 000		399 000	231 000
1551 Vanamõisa hüppetorni ja rannaala rekonstrueerimine	334 000		334 000	191 000
1551 Mänguväljakud Sõpruse parki ja Helmesse	35 000		35 000	25 000
4502 Hajaasustuse projekti toetused (kanalisatsioonisüsteemide ehitus)	30 000		30 000	15 000
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	18 000		18 000	9 000
4502 Hajaasustuse projekti toetused (veetrasside ehitus)	18 000		18 000	9 000
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	211 000	52 725	263 725	97 725
1551 Skateparki ehitus (noortekeskuse juures)	70 000		70 000	25 000
1551 Raamatukogu ruumide kohandamine (Kiirendi projekt)	60 000	42 725	102 725	52 725
1551 Riidaja kultuurimaja juurdeehituse remont	21 000		21 000	
1559 Terviseradade projekt investeeringud	60 000		60 000	20 000
4502 Kammersaali remondiks toetus	0	10 000	10 000	
09 Haridus	15 000		15 000	0
1551 Tõrva Gümnaasiumi A-korpuse remont (energiaaudit jms)	15 000		15 000	
10 Sotsiaalne kaitse	50 000		50 000	0
1551 Helme sotsiaalimaja projekt	50 000		50 000	
	1 418 314	92 725	1 511 039	434 905

		2025 eelarve eelnõu 1.lug	muutus	Eelarve eelnõu 2. lug
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-881 134	-100 000	-981 134
381	Põhivara müük (+)	95 000		95 000
15	Põhivara soetus (-)	1 081 314	57 725	1 139 039
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfin (+)	442 180	-7 275	434 905
4502	Põhivara soetuseks antav sihtfin (-)	132 000	35 000	167 000
650	Finantstkulud (-)	205 000		205 000

Likviidsed vahendid

Eelarve kulude katteks (järgmisse aastasse üleminevad kulud: huvihariduse kulude jääk ja toimetulekutoetuse jääk) suunati 2024.a. kassa-panga jääk 78 252 eurot.

		1.lug	Muutus	2.lug
100	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+ suurenemine, - vähenemine)	0	-78 252	-78 252

Kokku muutus eelarves põhitegevuse kulud ja investeerimistegevus kokku 165 774 euro võrra ja eelarve maht kokku on 12 860 618 eurot.

Eelarve põhitegevuse kuludesse on täiendavalt lisatud kulud, mis ilmsid (tasandus- ja toetusfondi muutused, sihtotstarbelised toetused jms) peale eelarve 1.lugemist.

Valitsemissektori kulude tegevusalal lisati eelarvesse vallavalitsuse tegevusalale 19 181 eurot, mis on projektide „Tõrva valla arengukava uuendamise protsessi võimestamine“ ja „Tõrva valla kultuuri- ja vabaajakeskuse teostatavus- ja finantsanalüüsi koostamine“.

		1.lug	Muutus	2.lug
01	Üldised valitsussektori teenused	1 295 995	19 181	1 315 176
01111	Valla- ja linnavolikogu	94 410		94 410
01112	Valla- ja linnavalitsus	810 185	19 181	829 366
01114	Reservfond	60 000		60 000
01600	Muud üldised valitsussektori teenused	118 400		118 400
01700	Valitsussektori võla teenindamine	205 000		205 000
	Ülal nimetatud üldised valitsussektori kulud kokku	8 000		8 000

Riigikaitse tegevusalale lisatakse kriisivõimekuse suurendamise kuludeks 9 493 eurot. Kulude katteks eraldas toetust Siseministerium.

		1.lug	Muutus	2.lug
02	Riigikaitse	0	9 493	9 493
02200	Tsiviilkaitse	0	9 493	9 493

Majanduse tegevusalal on vähendatud kulusid teede hooldusele -14 000 eurot, mis on seotud toetusfondi tulude vähenemisega.

Üldmajanduslike arendusprojektide reale on lisatud 30 000 eurot, mis koosneb järgmistest summadest: 25 000 eurot – kaasava eelarve kulud,

15 000 eurot – projekti „Mulgi emapuu“ omafinantseering;

10 000 eurot – wakepargi soetuseks;

20 000 eurot – muude projektide omaosaluseks reserv;

-30 000 eurot on vähendatud Helme kiriku konserveerimistöde summat.

		1.lug	Muutus	2.lug
04	Majandus	937 328	26 000	963 328
04350	Elektrienergia	12 000		12 000
04360	Muu energia- ja soojamajandus	23 750		23 750
04510	Maanteetransport (vallateede- ja tänavate korrashoid)	254 305	-14 000	240 305
04710	Kaubandus ja laondus	12 220		12 220
04730	Turism	1 200		1 200
04740	Üldmajanduslikud arendusprojektid	436 314	40 000	476 314
04900	Muu majandus (sh. majanduse haldamine)	197 539		197 539

Vaba aja ja kultuuri eelarvesse on Pikasilla puhkeala remondiks (ujuvsild jm) 5 000 eurot. Raamatukogu eelarvesse on suunatud täiendavalt Kiirendi projekti kuludeks 44 725 eurot. Projektile eraldati toetust esialgse eelarve projektiga võrreldes rohkem 22 725, samuti suurenes projekti omaosalus 20 000 eurot ja Tõrva Raamatukogule lisati 2000 eurot raamatute soetamiseks. Rahvakultuuri eelarvesse lisati täiendavad kulud ürituste läbiviimiseks 10000 eurot ning SA Kirik-Kammersaalile lisati täiendavalt 10 000 eurot hoone remondi kuludeks. Samas vähendati muu vaba aja kulusid (klassikalise muusika kontserdi toetus) 50000 eurot.

		1.lug	Muutus	2.lug
08	Vaba aeg, kultuur ja religioon	1 432 495	19 725	1 452 220
08102	Sport	194 232		194 232
08103	Puhkepargid ja -baasid	3 770	5 000	8 770
08107	Noorsootöö ja noortekeskused	329 673		329 673
08109	Vaba aja üritused	28 000		28 000

08201	Raamatukogud	255 944	44 725	300 669
08202	Rahvakultuur	388 707	10 000	398 707
08203	Muuseumid	38 190		38 190
08235	Audiovisuaal, sh kinod	19 359		19 359
08300	Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	30 000		30 000
08400	Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	40 120	10 000	50 120
08600	Muu vaba aeg, kultuur, religioon, sh. haldus	104 500	-50 000	54 500

Hariduse eelarves on suurendatud Tõrva Gümnaasiumi kulusid õppevahendite soetamise osas 25 256 eurot. Haridus- ja Teadusministeerium eraldas toetust koolile õppevahendite soetamiseks (liikumine ja loodusained).

Noorte huvihariduse eelarve on muutunud 8 863 euro võrra. Muutus on tingitud huvihariduse toetuse vähendamise (-14 747 eurot) ja 2024.a. kasutamata jäägi (23 610 eurot) vahest.

2025.a. esialgses projektis olid huvihariduse kulud 97 380 eurot, millele lisatakse 8 863 eurot. Huvihariduse summaks jääb 106 243 eurot.

		1.lug	Muutus	2.lug
09	Haridus	6 054 140	34 119	6 088 259
09110	Alusharidus (lasteaiad)	2 114 286		2 114 286
09210-09221	Üldhariduskoolid, sh LAK	3 289 644	25 256	3 314 900
09510	Noorte huviharidus ja huvitegevus	441 910	8 863	450 773
09600	Koolitransport	1 500		1 500
09601	Koolitoit	198 300		198 300
09800	Muu haridus, sh. hariduse haldus	8 500		8 500

Sotsiaalse kaitse eelarves on tehtud sisemised muudatused puuetega inimeste sotsiaalse kaitse tegevusala koodides (muutus riigi kontoplaan). Eelnevalt kasutati puuetega inimeste kulusid ühel tegevusalal. Alates 2025.a on lisandunud 7 tegevusala juurde.

Haigete sotsiaalse kaitse eelarvet on vähendatud -8 600 euro võrra. See summa on suunatud tegevusalale 10704.

Tegevusalale 10121 on lisatud 2025.a. ISTE projektiga seotud kulud 84 496 eurot. Tegevusalale 10402 on lisatud SOS Lasteküla Eesti Ühinguga koostöös peretugevdusteenuse projekti omaosalus 11 928 eurot. Riikliku toimetulekutoetuse eelarvesse on lisatud 2024.a. kasutamata jääk 54 643 eurot ja vähendatud on riikliku toimetulekut 2025.a. toetuse osas - 94827 eurot, kuna toetusfondi osa vähenes.

		1.lug	Muutus	2.lug
10	Sotsiaalne kaitse	1 773 986	57 256	1 831 242
10110	Haigete sotsiaalne kaitse	18 500	-8 600	9 900
10120	Puuetega inimeste erihoolekandeteenus			
10121	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	32 000	84 496	116 496

10123	Puudega inimese tugiisikuteenus	24 084		24 084
10124	Puudega täisealise isiku hooldus	42 350		42 350
10125	Puudega inimese isikliku abistaja teenus	16 056		16 056
10126	Puudega lapse lapsehoiuteenus	22 000		22 000
10127	Puudega inimese sotsiaaltransporditeenus	3 000		3 000
10200	Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus	720 000		720 000
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	11 000		11 000
10202	Eakate koduteenus	121 658		121 658
10400	Laste ja noorte sotsiaalhoolekande asutused	54 840		54 840
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	95 996	11 928	107 924
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	65 300		65 300
10701	Riiklik toimetulekutoetus	198 000	-40 184	157 816
10702	Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	2 000		2 000
10704	Võla- jm nõustamisteenus	0	9 616	9 616
10900	Muu sotsiaalne kaitse, sh. sotsiaalse kaitse haldus	347 202		347 202

Koostas Maire Appo